

Asia: VN/15547/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain 22 §:n ja sosiaalihuoltolain 50 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kantanne ajokorttilausuntojen rajaamisesta pois julkisesta perusterveydenhuollosta

Lääkäripalveluyritykset ry (LPY) kannattaa esitystä ajokorttilausuntojen rajaamisesta pois julkisen sektorin perusterveydenhuollon palveluvalikoimasta. Yhdistys pitää välttämättömänä, että julkisen sektorin sote-palveluiden järjestämisvastuun laajuutta tarkastellaan kriittisesti ja annetaan kansalaisille palvelulupauksia, jotka ovat tarkoituksenmukaisia ja jotka kyetään täyttämään.

LPY muistuttaa, että ajo-oikeus ei ole perusoikeus. Jo nyt ajokorttilausuntojen saatavuus julkiselta sektorilta on melko huonoa ja erot alueiden välillä ovat suuria. Esitetty "työnjako" julkisen ja yksityisen sektorin välillä on täten perusteltua. Vastaavaa työnjakoa voisi toteuttaa laajemminkin sote-palveluiden tuotannossa.

LPY:n mielestä erilaisten lakisäätteisten lääkärin- / terveydentilalausuntojen tarkoituksenmukaisuutta pitäisi arvioida laajemminkin kuin vain ajokorttilausuntoja: mikä on niiden vaikuttavuus ja hyötysuhde, voidaanko joistakin lausunnoista luopua tai yhdistää erilaisia tarkastuskäyntejä. Tällöin jäisi resursseja enemmän vaikuttavuudeltaan parempien terveyspalveluiden tuottamiseen.

Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotuksen vaikutuksista (jakso 4.2)? Onko lakiehdotuksella jotain sellaisia vaikutuksia, joita ei esitysluonnoksessa vielä ole otettu huomioon?

Esitys antaa riittävän ja oikean kuvan lakiehdotuksen vaikutuksista.

Kysymys suunnattu hyvinvointialueille: laadittavien ajokorttilausuntojen kokonaismäärä perusterveydenhuollossa alueellanne vuosittain? Kuinka suuri osa palvelun kustannuksista perusterveydenhuollossa pystytään kattamaan palvelusta perittävillä asiakasmaksuilla?

-

Kysymys suunnattu hyvinvointialueille: laadittavien ajokorttilausuntojen kokonaismäärä erikoissairaanhoidossa alueellanne vuosittain? Kuinka suuri osa palvelun kustannuksista erikoissairaanhoidossa pystytään kattamaan palvelusta perittävillä asiakasmaksuilla?

-

Kysymys suunnattu yksityisille lääkäriasemille: Teillä laadittavien ajokorttilausuntojen kokonaismäärä vuosittain?

Yksityisellä sektorilla laadittujen ajokorttilausuntojen kokonaismäärä oli vuonna 2023 arviolta noin 90 000-100 000 kappaletta.

Hyvinvointialueille ja yksityisille lääkäriasemille suunnattu kysymys: Kuinka paljon yhden ajokorttilausunnon laatiminen vaatii lääkärin tehokasta työaika?

Ajokorttilausunnon laatiminen vaatii lääkärin työaika noin 20-45 minuuttia tarkastuksen laajuudesta riippuen. Vastaanottojan keskimääräinen pituus vaihtelee erityisesti sen mukaan, onko kysessä perusmuotoinen vai laajennettu lääkärintarkastus ajoluvan myöntämistä varten.

Jos ajokorttilausunto edellyttää tuekseen erikoislääkärin (esim. silmälääkärin, neurologin tai geriatriin) lausuntoa, kyseisten lääkäreiden työaika kuluu noin 30 minuuttia lausuntoa kohden.

Hyvinvointialueille ja yksityisille lääkäriasemille suunnattu kysymys: Kuinka paljon yhden ajokorttilausunnon laatiminen vaatii sairaanhoitajan tehokasta työaika?

Ajokorttilausunnon laatimiseen kuluu hoitajan työaika noin 10-30 minuuttia, riippuen siitä, missä laajuudessa hän osallistuu lausunnon valmisteluun.

Usein yksityisellä sektorilla lääkäri tekee kyseisen lausunnon ilman sitä edeltävää sairaanhoitajan vastaanottoa.

Muita huomioita esitysluonnoksesta?

Toisin kuin hallituksen esityksen luonnoksessa todetaan ajokorttilausuntoon liittyvästä lääkärintarkastuksesta ei nykyisin saa Kela-korvausta, mikäli diagnoosikoodiksi sairausvakuutuslomakkeeseen on kirjattu ajokorttitarkastus.

Ajokorttilausuntojen Kela-korvattavuus parantaisi yhdenvertaisuutta erityisesti haja-asutusalueiden henkilöiden osalta, jotka voisivat tällöin saada korvausta myös lakisääteiseen lääkärintarkastukseen suuntautuvasta matkasta.

Partanen Ismo
Lääkäripalveluyritykset ry